

Mire van szüksége a Mátyás király-városnak

Írta: Keresztes Miklós dr., a XII. ker. főjegyző-előjárója

A XII. kerület, a Mátyás király város 2611 hektár területéből a belterületre, a sűrűn lakott részre 193 hektár 7.4%, külterületre 2417.51 hektár, 92.6% esik. Népesége az 1935. évben 48.055 lélek volt.

Fenti számadatok meghatározzák a kerület jellegét és predesztinálják további fejlődését. A kerületi közigazgatási szolgálat megszervezése, közművekkel, közlekedési eszközökkel való ellátása, a köztisztasági szolgálat kellő időben és gyorsasággal való végrehajtása a 92%-ban villaszerűen, illetőleg szétszórtan beépített területen *nehezebb feladat elé állítja a közületeket, mint a főváros bármely más kerületében.*

A háboru utáni időkben megindult építkezési tevékenység felismerése a budai hegyvidékben rejlő természeti értékek iránt, valamint a polgároknak saját családi otthon létesítésére való vágya eredményezte azt a hatalmas építkezési lendületet, amely a XII. kerület területén csaknem új városrészt létesített. Ekkor épültek a Németvölgyi uton, Böszörményi uton és az ezekben a főutvonalakba bekötő utak mentén álló hatalmas bérpaloták, öröklakásos házak, benépesítve a kerületnek azt a részét, amely a belterület közvetlen szomszédságában fekszik. Lényeges tényezője lesz ennek az építési tevékenységnek az *előjárósági székház építése*, amelyre a költség rendelkezésre áll s rövid időn belül az építkezés is meg fog indulni, kijelölve a környék gócpontját, biztosítva egyben a további fejlődés teljes befejeződését.

Ugyancsak hatalmas lendület jellemzi a kerület Németvölgy, Orbánhegy, Istenhegy, Kissvábhegy s ezek lejtőin fekvő részét, valamint a Farkasréti dűlőben a Bazin-, Hóvirág utca, Torbágyi ut mentén fekvő, továbbá a Budakeszi ut mentén a „Rupp” féle telek parcellázással kialakított területet, ahol már is a családi házak egész sora létesült.

Az építkezési tevékenység érdeklődése teljesen ellanyhult a Svábhegy, Zugliget, Hűvösvölgy iránt. Ez talán azzal magyarázható, hogy ezeken a helyeken 600 négyszögölnél kisebb telek nem alakítható s így a telekár tetemesen emeli az építkezési költségeket.

A fejlődés magával hozta a közművek további kiépítésének szükségességét. Fejleszteni kellett a víz, csatorna, villany, gáz és úthálózatokat. Ezek kiépítése nagy anyagi megterhelést jelent a fővárosra s csakis a költségvetési kereten belül, a legégetőbb szükségletnek megfelelően fokozatosan történhetett. Ezen a téren még jelenleg is igen sok a pótolni való, a megoldandó problémák egész tömege vár kivitelre.

Egétően szükséges a Svábhegy csatornázásának megoldása, a vízvezetéki csövek nagyobb méretűre való kicserélése. Igen fontos ez különösen itt, ahol az utóbbi időben élénk érdeklődés mutatkozik a szállodaépítés és panziók létesítése iránt, ahol a főváros polgársága nyári szabadidejét tölti és a téli sportok is nagyobb tömegeket csálnak fel a hegytetőre. Ugyancsak a Svábhegy problémái közé sorolhatom a közlekedési nehézségek végleges megoldását. A Fogaskerekű vasút nem tudja teljes egészében ellátni sem a nyári, sem a téli szezon szükségletét, drága és az egy sín páron megfelelő sűrű járatok sem indíthatók. Külön autóbusszjáratok létesítésére volna szükség, ennek azonban az az akadálya, hogy gyengébb lejtésű, autóbusszközlekedésre alkalmas felvezető utak még nem állnak rendelkezésre. Az Istenhegyi ut jelenlegi állapotában nem alkalmas ennek a kérdésnek a megoldására.

Csatornázás szempontjából elmaradott állapotban van a fejlődésnek indult farkasvölgyi rész. Teljesen megoldatlan a Kút völgy és Zugliget csatornázása.

A vízellátás teljes kielégítése ma is megoldat-

lan. A megindult munkálatok a szükséges költségfedezet hiányában félbemaradtak, pedig a kertes kiképzés, utak öntözése, utak portalanítása mindig nagyobb és nagyobb víztömegek elhasználását eredményezi.

A vízzel való ellátás teljes hiánya kerületünknek csak igen kis részén észlelhető. *Legsürgősebb volna a Magas-út dűlői rész vízzel való ellátásának biztosítása, ahol a fokozatos letelepülési folyamat már megindult és a szükséglet hiánya leginkább érezhető.*

Igen súlyos tehertételt jelent a fővárosra a nagykiterjedésű, ha sűrűn nem is, de elszórtan mégis beépített kerület úthálózatának állandó jókarbantartása, a jelentkező szükségletnek megfelelő új fő- és bekötőutak kiépítése. — *Kivitelre vár 18.000 négyzetméter területű nem kötött makadámútnak, kötött makadámútra való átépítése.* A létesítendő utak közül legfontosabb és a fejlődésre nézve elengedhetetlenül szükséges a *Pilsudszky útnak* megnyitása, továbbá ennek folytatásában a *Németvölgyi árok* beoltozása. Ezzel az úttal volna teljesen megoldható a Hegyvidék legszelvényben fejlődő részének közlekedési problémája és egyben összekötné a Hegyvidéknek ezt a kimondottan klimatikus részét a leendő fürdővárossal.

Ugyancsak fontos és sürgős a *Fodor utca* teljes megnyitása, amely út hivatva lesz az orbánhegyi, mártónhegyi és farkasvölgyi részeket összekötni és közlekedési eszközökkel ellátni. *Igen elmaradott útellátás szempontjából a Kút völgyi-út környéke. Villamos úthálózat nem érinti, az utak autóbusszközlekedés lebonyolítására nem alkalmasak, így a vidék, közlekedési eszközöktől elzárva, teljesen visszamaradt a fejlődéstől. Elsőrendű szükséglet itt a Kút völgyi-út kiszélesítése és átépítése.*

A közlekedési problémáknál elsősorban kell megemlítenem az *Alkotás utcának a közlekedési vonalakba való szervezettebb bekapcsolását.* Megoldható ez a villamosvonalnak a Margit-körút felé való közvetlen irányításával az Alkotás-utcából a Krisztina-körútra bekanyarodó közvetlen járat létesítésével. Ehhez természetesen szükséges a Krisztina körút és Alkotás utca kereszteződésénél lévő sínhálózat megfelelő átépítése.

Kívánatos és szükséges az autóbusszhálózatnak olyirányú átszervezése, hogy az *Alkotás utcán át közvetlen kapcsolat létesüljön a Budaörsi út és Csend utca sarkán összefutó kereszteződéshez, valamint ezzel kapcsolatban az Alkotás utca autóbussza is bekapcsolódhassék a Széna-téren végződő, illetve átfutó kocsik hálózatába.*

Következő lépés volna a *Kút völgynek autóbusszal való ellátása.* Ennek előfeltétele a Kút völgyi út átépítése és autóbusszforgalom lebonyolításra való alkalmassátétele.

A jövő problémái közé sorolható a *Svábhegynek autóbusszal való megközelítése.* Ez a kérdés is előzetesen új és autóbusszközlekedésre alkalmas út megépítését igényli. Míg ez megoldható, szükséges lenne, a Svábhegyen, legalább a nyári idény alatt, olyan autóbusszjárat beállítása, amely a hegyterületen a legtávolabbi és leglátogatottabb pontokat volna hivatva összekötni.

További megoldásra váró feladat a *személgyűjtés és elfuvarozás* problémájának megoldása. Jelenleg a hegyvidéken kordékkal gyűjtik össze a szemetet és többszöri átrakással történik a végleges elszállítása. Kívánatos volna a Csörsz utcában és a Budakeszi úton már létesített személgyűjtő és átrakó építményekhez hasonló épületeknek szaporítása, hogy a személtátrakással történő levegőfertőzés a minimumra redukálódjék.

További feladat a *Hegyvidéknek strandfürdővel való ellátása.* A kérdés megoldása nagymértékben elősegítené a környék további fejlődését. Erre a célra igen alkalmas terület volna a Fodor utca mentén fekvő és a Községi Takarékpénztár parcellázása szomszédságában fekvő rész, amelynek természeti adottságai, fekvése, védettsége erre a célra igen alkalmasnak bizonyulna. Megfelelő vízellátásról próbafúrásokkal kellene gondoskodni. — Igen alkalmas strandfürdő céljára a Zugligetnek a Zugligeti út és Szarvas Gábor út kereszteződésénél fekvő része. Az itt fellelhető természeti forrás, az a tény, hogy ezen a helyen *valamikor már volt fürdőhely*, a kedvező fekvés, közlekedési eszközökkel való ellátottság már előre biztosítaná a vállalkozás sikerét.

A Mátyás király város területén fekszenek Budapest legszebb kirándulóhelyei. A kirándulók, turisták mind nagyobb és nagyobb tömegekben keresik fel azokat. Kívánatos volna a kirándulóutak mentén pihenőpadoknak minél nagyobb számmal való elhelyezése, a látogatottabb helyek közelében nyilvános illemhelyek létesítése, a lakott helyektől távolabbeső területeken pedig megfelelő befogadóképességű menedékházak építtetése.

Befejezésül kívánatosnak tartom, hogy a kiépített szélesebb utak fásítására nagyobb gond fordíttassék.

Érdekes újdonságok:

A pest-budai árvíz 1838-ban	P 9.60
Matolcsy: Új élet a magyar földön	P 4.40
	kötve 5.60
Megyery Ella: Budapesti Notesz	3.80
Pilgrin: A nagy Napoleon	5.40
Kaphatók	Tisza Testvéreknél

II. Fő-u. 12. Telefon: 152-713

Filléres divatárunk hibátlan műselyem harisny

P. 0-98

Puprintlnette férfiting

P. 2-98